

Design kutatás a gyerekek városi mobilitásáról

A gyermekek mobilitásával foglalkozó interdiszciplináris kutatási projekt célja, hogy a szociális design eszközeinek felhasználásával feltárja, hogyan lehet a gyermekek városi mobilitását biztonságosabbá és vonzóbbá tenni placemaking tevékenységeken keresztül. A kutatás azt vizsgálja, hogy a szociális design hogyan segítheti elő a gyermekek (8-13 éves korosztály) fizikai és mentális biztonságát és láthatóságát a közterületek inkluzivitása tekintetében és különböző mobilitási formák révén úgy, hogy enyhítsék a forgalom és az éghajlatváltozás által okozott negatív hatásokat. A kutatás egyebek mellett társas adatgyűjtést, akció- és megfigyelő kutatást alkalmaz, valamint eszközként egy, a célcsoport által felvázolt konkrét kihívásokra összpontosító design prototípust.

A projekt különböző ágazatok közötti partnerséget hozott létre, amelynek célja a gyermekek (8-13 éves korosztály) igényeinek megválaszolása a tömegközlekedés és az aktív mobilitás szempontjából, intenzíven összpontosítva a közterületek használatára és lehetőségeire. A mobilitás tagadhatatlanul szerepet játszik az éghajlatváltozás elleni küzdelemben, azonban még mindig szükség van a kontextuális tudatosság növelésére a kettő közötti összefüggés bemutatásához. Bár a gyermekek nagy felhasználói csoportot alkotnak, városi kihívásaikat a közép-kelet-európai régióban nem egyformán kezelik.

A kutatási projekt az ELTE PPK Ember–Környezet Tranzakció Intézettel, a Budapesti Közlekedési Központtal és Budapest Főváros VII. kerületi Önkormányzatának együttműködésével, valamint külsős szakértők bevonásával valósult meg.

III O III ≡ Innovation Center

A fő kutatási kérdés az volt, hogy a design hogyan segítheti elő a gyermekek fizikai és mentális láthatóságát és biztonságát a közterek és mobilitási formák inkluzivitása tekintetében, a placemaking alkalmazásával a forgalom mérséklésére innovatív kutatás és közös alkotáson alapuló tervezési, fejlesztési folyamat révén. A célcsoport igényeinek kibontakoztatásához a kutatás folyamatalapú, kokreációs adatgyűjtést, a szociális design módszertani eszközeit, akciókutatást, megfigyeléses kutatást és interjúkat használt. Az összegyűjtött adatok alapján prototípust terveztek a célcsoport által felvetett kihívások kezelésére. A kutatás utolsó módszertani része a kézzelfogható prototípus használhatóságának és hatásának értékelése volt. Ez különböző megfigyelési módszereket, például a célcsoport körében végzett narratív hatásvizsgálatot és olyan kvantitatív eszközöket foglalt magában, mint a sebességmérés.

A létrehozott és egy kísérleti helyszínen telepített prototípus egy olyan kutatási eszköz, amely a moduláris, önmagában álló acélszerkezeteket, az aszfaltfestést és a növényeket ötvözi. Ez a kutatási eszköz valós lehetőséget biztosít az adatgyűjtésre és elemzésre, valamint beszélgetés indítására különböző érdekelt felekkel (gyerekek, szülők, tanárok, szomszédok) kokreációs módon. A prototípus, amely egy kísérleti, kisléptékű, installatív beavatkozás, reagálni kíván a gyermekektől származó igényekre, legyen ez a gyülekezésre és várakozásra kijelölt hely, a láthatóság, a helyhez való kötődés megtapasztalásának lehetősége, vagy egy felismerhetőbb iskolai terület. E szempontok mellett a prototípus szintén teszteli a rollertároló használatát, hogy reagáljon a felmerülő igényekre a gyermekek körében a különböző mikro-mobilitási eszközök használata kapcsán.

Ennek a placemaking eszköznek a másik célja az iskola láthatóbbá tétele és a körülötte zajló forgalom befolyásolása. Az installatív beavatkozás célja a forgalomcsillapítás és a vizuális stimuláció révén a járművezetők viselkedésének befolyásolása.

A közterületi tudatosság, a határterek, vagy a forgalomcsillapítás kérdéseinek lezárásával a kutatás az átalakíthatóság és a paradigmaváltás kérdését nyitja meg Budapesten, és potenciális lehetőségeket rejt magában a közép-kelet-európai régió más nagyvárosai számára is.

A kutatás következő lépései közé tartozik a forgalomcsillapítás placemakinggel történő kiterjesztése a tesztelt prototípus továbbfejlesztésével és új, ambiciózusabb kisléptékű placemaking-beavatkozások létrehozásával a különböző területek ágazatközi szereplőivel együttműködve, annak érdekében, hogy kész, növelhető és adaptálható potenciállal rendelkező termékeket készítsenek, és egy sor (telepítési és szabályozási) lehetőséget kínáljanak az önkormányzatok számára a forgalomcsillapítás placemakinggel történő alternatív módjaira az iskolák területén.

KREDITEK

A kutatás a Moholy-Nagy Művészeti Egyetemhez tartozó Innovációs Központ Social Design Hub-jának gondozásában jött létre.

A kutatási projekt vezetője: Szerencsés Rita - *kutató, szociális designer*

Kutatási asszisztensek: Wilson Luca, Marosán Borbála

Projektmenedzser: Dér Kinga

Formatervező: Herrmann Markus

Építész: Pomázi Renáta

Gyártásirányítás: Szodfridt Marcell Ágoston - *építész*

Felügyelő: Fehér Bori DLA - *a MOME Social Design Hub vezetője*

Tanácsadók:

Beleznay Éva - *építész, urbanista, fenntarthatósági tanácsadó*

Astrid Kemperman - *várostervezési és életminőségi munkatárs, Professzor, Eindhoveni Műszaki Egyetem*

Prof. Dr. Düll Andrea - *környezetpszichológus, az MTA doktora, intézetigazgató egyetemi tanár, ELTE PPK Ember-Környezet Tranzakció Intézet*

Bényei Judit PhD - *szakvezető, egyetemi docens, Design- és vizuálművészet Tanár MA képzés*

Dr. Illés Anikó - *pszichológus, egyetemi docens MOME Elméleti Intézet*

Projekt partnerek

Budapesti Közlekedési Központ

Molnár Berta - *mobilitásfejlesztés, munkatárs*

Válóczi Dénes - *Szakterületi vezető, Közlekedésbiztonság Mobilitásfejlesztés*

Erzsébetváros Önkormányzata

Tóth Csaba - *Kabinetvezető, Erzsébetváros Önkormányzat Klímavédelmi és Fenntarthatósági Kabinet*

Sipos Anna - *Munkatárs, Erzsébetváros Önkormányzat Klímavédelmi és Fenntarthatósági Kabinet*

ELTE PPK Ember-Környezet Tranzakciók Intézet

Berze Iván Zsolt - *pszichológus, tanársegéd, ELTE PPK Ember-Környezet Tranzakció Intézet, doktorandusz, ELTE PPK Pszichológiai Doktori Iskola*

Prototípus kivitelező: Fornell Kft.

Tervezőgrafikus: Gelley-Hager Márk Levente

Fotó: Lakos Máté és Turós Balázs

Köszönet a Hintalovon Alapítványnak, Minkó Mihálynak, a Fűvészkertnek (Kissel Péter és Papp László), a Holland Királyság Budapesti Nagykövetségének és a budapesti Kortárs Építészeti Központnak segítségükért és támogatásukért.